

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-420/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a Mateřská škola Žarošice, okres Hodonín, příspěvková organizace
Sídlo:	696 34 Žarošice 321
IČ:	70 924 538
Identifikátor:	600 115 534
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Václavem Princlíkem, ředitelem školy
Zřizovatel:	Obec Žarošice
Místo inspekční činnosti:	Žarošice 320 a 321
Termín inspekční činnosti:	7. – 9. červen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou a základní školou podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Základní škola a Mateřská škola Žarošice (dále škola) vykonává činnost základní školy (dále ZŠ) s nejvyšším povoleným počtem 300 žáků, mateřské školy (dále MŠ) s nejvyšším povoleným počtem 50 dětí, školní družiny (dále ŠD) s nejvyšším povoleným počtem 60 žáků, školní jídelny s nejvyšším počtem 300 stravovaných (dále ŠJ) a školní jídelny – výdejny s nejvyšším počtem 50 stravovaných.

ZŠ zaznamenala za poslední tři roky mírný pokles žáků. Její kapacita je naplněna cca na 53 %. Vzdělávání je uskutečňováno podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem „Škola pro život“ (dále ŠVP ZV). V 5. ročníku jsou žáci vzdělávání ještě podle dobíhajícího vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16847/96-2. V 1. a 2. ročníku se žáci v rámci nepovinného předmětu učí jednu hodinu týdně anglicky

jazyk. Od 3. ročníku je anglický jazyk zařazen jako povinný předmět a od 7. ročníku si mohou žáci vybírat další cizí jazyk (německý nebo ruský). ZŠ poskytuje bohatou zájmovou činnost pro žáky (kroužky včelařský, divadelní, taneční, dyslektický, keramika, Věda je zábava, Matematika 8. ročník a Školní časopis). Eviduje 22 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), z nichž třem poskytuje speciální vzdělávání formou individuální integrace.

Pedagogický sbor v ZŠ tvoří 14 vyučujících, 1 asistentka pedagoga a 2 vychovatelky ŠD. Jedna vychovatelka učí navíc na II. stupni ZŠ předmět výtvarná výchova (1 vyučovací hodina týdně) a nesplňuje pro funkci vychovatelky ani učitelky odbornou kvalifikaci.

MŠ je odloučené pracoviště školy, které se nachází v její bezprostřední blízkosti. Sídli na adrese Žarošice 320. Její činnost probíhá ve dvou částečně věkově stejných třídách. Škola je vykazuje ve statistickém výkaze jako celodenní. Jedna z nich však zajišťuje dětem pouze polodenní provoz. MŠ evidovala ke dni inspekce 44 dětí. Povinnou školní docházku jich zahájí 16, dvě děti ji mají odloženou. Děti se vzdělávají podle „Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání“ (dále ŠVP PV). Spolu s nimi ho naplňují tři pedagogické pracovnice. Dvě mají odbornou kvalifikaci pro práci učitelky MŠ a jedna zahájí k 1. září 2011 studium ke splnění předpokladů. Má krátkou pedagogickou praxi.

Předškolní vzdělávání je poskytováno v samostatné přízemní budově, která je součástí areálu školy. Přiléhá k ní prostorná školní zahrada velmi dobře vybavená herními prvky. Dětské pískoviště není opatřené ochranným krytem. MŠ nevybírám úplatu za předškolní vzdělávání. Její provoz je od 7:00 do 16:00 hodin. Stravování dětí zabezpečuje škola vlastní kuchyní. MŠ zajišťuje dětem na základě zájmu zákonných zástupců nadstandardní aktivity týkající se seznamování s anglickým jazykem, tréninku minitenisu a hry na hudební nástroj. Všechny vedou externí lektori, některé jsou za úplatu.

Škola je umístěna v pěkném prostředí na okraji obce. Za poslední tři roky byl revitalizován a modernizován areál školy v celkové výši cca 8,6 mil. V budovách byla provedena rekonstrukce osvětlení a dětských sociálních zařízení (MŠ), výměna podlahové krytiny. V ZŠ byla inovována informační a komunikační technika (dále ICT) a vybudována plošina pro vozíčkáře. Škola je zapojena v roce 2011 do 4 projektů – v rámci projektů z MŠMT - Hustota a Specifika, Posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, školní potřeby pro žáky 1. ročníků ZŠ a projekt „EU – peníze školám“.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Základní vzdělávání

V ZŠ vykonává výchovné poradenství zástupkyně ředitele školy, která má požadované specializační studium. Na standardní úrovni zabezpečuje spolupráci se školským poradenským zařízením, dobře pracuje i v oblasti profesní orientace žáků a volby povolání. Nedostačující je z její strany metodické vedení pedagogů II. stupně při vzdělávání žáků se SVP. Z provedených hospitací bylo zřejmé, že nebyly respektovány vzdělávací potřeby žáků dle doporučení školského poradenského zařízení. Naopak pro žáky I. stupně funkčně pracuje dyslektický kroužek. Velmi dobrou úroveň mělo vzdělávání integrovaných žáků ve 4. třídě. Přispívaly k ní dobře zpracované individuální plány (dále IVP) a práce asistentky pedagoga. Problematiku vzdělávání žáků se SVP konzultuje třídní učitelka v případě potřeby se Speciálním pedagogickým centrem při ZŠ Kociánka v Brně.

ZŠ nemusela řešit ke dni inspekce v oblasti sociálně patologických jevů problémy žáků. V případě výskytu rizikového chování nemá nastavený účinný preventivní systém (např.

pro žáky chybí schránka důvěry, školní metodická prevence má v této oblasti nedostačující vzdělání).

Zpracovaný ŠVP ZV má nízkou úroveň. V jeho obsahu přetrvávají závažné nedostatky, na které bylo vedení školy upozorněno při hodnocení jeho souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále RVP ZV) v listopadu 2009. Nedostatky se týkají částí charakteristiky školy a ŠVP, učebního plánu, učebních osnov a hodnocení žáků a autoevaluace školy. V současné době je ŠVP ZV pouze formálním dokumentem a není v souladu RVP ZV (porušení ustanovení § 5 odst. 1 školského zákona).

ZŠ nevytvořila v organizaci vzdělávání žáků požadované psychohygienické podmínky. Žáci 4. a 5. ročníku měli v dopoledním vyučování jednou týdně šest vyučovacích hodin místo pěti (porušení ustanovení § 1 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky). V 6. až 9. ročníku byla zkrácena přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním na polovinu, tj. 25 minut (porušení ustanovení § 1 odst. 5 vyhlášky č. 48/2005 Sb.). V 1. ročníku je místo 9 hodin českého jazyka vyučováno pouze 8. ZŠ tím nenaplnuje učební plány podle předloženého ŠVP ZV (porušení ustanovení § 7 odst. 2 školského zákona).

Výuka byla vedena frontálně a vhodně doplněna prací ve skupinách nebo ve dvojicích. Žáci prakticky využívali učební pomůcky, pracovní listy a jiné nakopírované materiály. Dobře se orientovali v mezipředmětových vztazích, rozuměli probíraným pojmům, chápali jevy v souvislostech. Uměli využít svých vědomostí k řešení úkolů v reálných životních situacích. Využívání názorných pomůcek vedlo k zefektivnění výuky. Činnostní učení podporovalo rozvoj spolupráce a neformální otevřené komunikace mezi žáky. Vyučující využívali zpětnou vazbu vhodně pokládanými dotazy a zjišťovali míru pochopení nových informací. Žáci měli dostatek příležitostí k osvojování klíčových kompetencí, především k učení, pracovních, komunikativních a sociálních. Jejich výsledky byly průběžně a objektivně hodnoceny. Méně příležitostí měli žáci k sebehodnocení, ojedinele ke vzájemnému hodnocení. Pro pohybový rozvoj mají vytvořeny nadstandardní podmínky (jedna menší tělocvična a sportovní hala společně s komplexem hřišť).

ZŠ zjišťuje celkovou úspěšnost žáků prostřednictvím celostátních standardizovaných testů „Stonožka“. V loňském školním roce žáci dosahovali nadprůměrnou úroveň (žáci 3. ročníku v českém jazyce, prvouce, klíčových kompetencích a matematice, žáci 9. ročníku v českém jazyce a matematice). O podpoře rozvoje funkční gramotnosti žáků svědčí i dosažené úspěchy v okresních a krajských soutěžích.

ZŠ pravidelně a prokazatelným způsobem informuje zákonné zástupce žáků o výsledcích jejich vzdělávání zejména formou třídních schůzek. Spolupráce se zřizovatelem je hodnocena ředitelem školy velmi dobře. Součinnost se školskou radou se v tomto školním roce výrazně zlepšila. Ředitel školy přijímá opatření na základě jejich podnětů. Pro ZŠ je přínosná spolupráce se Základní uměleckou školou Ždánice, Domem dětí a mládeže, místní knihovnou, komunitním centrem fungujícím při místním muzeu, Střediskem ekologické výchovy Bílé Karpaty a místními spolky. Akce, kterých se žáci účastní, přispívají ke zkvalitňování podmínek pro vzdělávání a obohacování vzdělávací nabídky. Žáci vydávají školní časopis Čertík. V rámci ekologie se škola cíleně zaměřuje na třídění odpadu a sběr papíru. Svoji práci vhodně prezentuje na veřejnosti různými akcemi.

Předškolní vzdělávání

Základním koncepčním materiálem MŠ je ŠVP PV. Podává ucelený obraz o její činnosti. Podporuje integrované vzdělávání. Vzdělávací obsah směřuje k podpoře klíčových kompetencí. Zjištěné formální nedostatky odstranila vedoucí učitelka v průběhu inspekce.

V kapitole podmínek vzdělávání pro úplnost chybí informace o záměrech v jejich zkvalitňování. MŠ neprovádí systémové hodnocení celkových výsledků vzdělávání. U dětí nejstarší věkové skupiny systematicky zjišťuje úroveň dosahování klíčových kompetencí. Získané informace učitelky však nevyužívají k individualizaci vzdělávání.

Děti nejstarší věkové skupiny dosahovaly kvalitních výsledků v oblasti předčtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti. Prokazovaly velmi dobré znalosti poznatků o přírodě. Činnosti rozvíjející poznání byly zařazovány při pobytu venku. Děti měly dostatek příležitostí k procvičování, byla dobře využita možnost přímého pozorování a osobního prožitku. Otevřenost dětí učitelky nepotlačovaly. Neusměrňovaly však jejich přílišnou hlasitost, která výrazně narušovala pohodu a klid ve třídách. Hodnocení nevedlo k sebehodnocení dětí. Přestože bylo zřejmé, že se učitelky snažily zavádět pravidla soužití, děti se jimi nedokázaly řídit. Nedodržovaly ani pravidla komunikace. Neuměly samostatně řešit konflikty, které mezi nimi občas vznikly.

Nepodnětné a neuspořádané prostředí nepodporovalo rozvoj dětské fantazie, tvořivosti a her. Dávalo dětem omezené možnosti vybrat si hru nebo činnost dle vlastního zájmu. Děti neměly k dispozici dostatek hraček, různorodého výtvarného a pracovního materiálu, kterého má MŠ jen velmi malé množství. Dětské záměry ve hrách učitelky přirozeně nerozvíjely, vstupovaly do nich jen výjimečně. Ve třídách chyběl funkční dětský nábytek. Stolečky a židličky (původně určené pro žáky ZŠ) neodpovídaly tělesnému vzrůstu dětí předškolního věku, nepodporovaly jejich správné sezení.

Nastavená organizace vzdělávání nesplňovala všechny požadavky potřebné pro optimální rozvoj osobnosti dítěte. Úspěšnost dětí nepodporovala zvolená organizace při obědě, kdy všechny děti (až 39) obědvaly v jedné třídě. MŠ nemá povolenou výjimku z počtu dětí na třídu – porušení ustanovení § 23 odst. 3 školského zákona. Děti neměly potřebný klid a pohodu na jídlo, špatně držely lžici, neuměly manipulovat s nožem a vidličkou. Neměly upevněny hygienické i zdvořilostní návyky. Děti jedly druhé jídlo z hlubokých talířů. Byly odkázány na obsluhu dospělých. Kultura i estetika stolování měly velmi nízkou úroveň. Určitým nedostatkem z hlediska zdravého životního stylu je zařazení nadstandardních aktivit v době pobytu dětí venku a bezprostředně po jejich obědě.

Program činnosti MŠ je pestrý, nechybí v něm její zapojení do veřejného života a spolupráce s rodiči. Pro jejich informovanost vymezuje MŠ dostatek prostoru (průběžně při předávání dětí, na nástěnkách v šatnách a při společných akcích a schůzkách). O svých aktivitách informuje MŠ na webových stránkách školy. Poradenskou činnost MŠ systematicky nenabízí. Spolupracuje se školským poradenským zařízením v případě odkladů školní docházky a vad výslovnosti. U dětí s vadami řeči je s logopedickým odborníkem navázána jen spolupráce týkající se depistáže, další spolupráce v této oblasti neprobíhá.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola vykonává činnost v souladu s údaji zapsanými v rejstříku a školských zařízeních. Ke dni inspekce nebyla podána žádost o zápis změny v údaji týkající se nejvyššího povoleného počtu dětí v MŠ (porušení ustanovení § 146 odst. 1 školského zákona). Ke změně došlo po rekonstrukci MŠ, a to k 1. září 2009. Škola má předpoklady pro rovný přístup ke vzdělávání. Při přijímání žáků a dětí ke vzdělávání postupuje v souladu s právními předpisy a zajišťuje všem rovné příležitosti. O své vzdělávací nabídce a způsobu přijímání žáků a dětí dobře informuje rodiče a veřejnost.

Ředitel školy je ve funkci od 1. srpna 2007. V současné době dokončuje funkční studium. Dobře zpracoval koncepci školy, která komplexně podchycuje základní záměry v jejím směřování. Strategické cíle vycházejí z dobře zpracované SWOT analýzy a jsou zaměřené na školu otevřenou, podnětnou a bezpečnou.

Stávající řízení školy má nedostatky. Ředitel školy nezavedl jasný a přehledný systém v organizaci, vedení a kontrole jednotlivých pracovišť. Vedoucím pracovníkům jednotlivých úseků školy nestanovil účelně kompetence a zodpovědnost. Do řízení školy se negativně promítá skutečnost, že ředitel a jeho zástupkyně nespolupracují a velmi málo mezi sebou komunikují (což oba potvrdili). Ve škole nejsou ustanoveny žádné metodické orgány, které by se spolupodílely na operativním řízení školy. Z poradních orgánů využívá vedení školy pedagogické rady. Ze zápisů z jejich jednání nevyplývají opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Kontrolní systém je nefunkční. Prohlídkou školy bylo zjištěno, že ředitel nezveřejnil na přístupných místech ve škole školní řád (porušení ustanovení § 30 odst. 3 školského zákona) a v ZŠ i ŠVP ZV (porušení ustanovení § 5 odst. 3 školského zákona). Nepravdivě vykazoval údaje o činnosti MŠ (porušení ustanovení vyhlášky č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, ve znění pozdějších předpisů). Při inspekční činnosti byl zjištěn nesoulad údajů uvedených ve Výkazu o mateřské škole S 1-01 k 30. 9. 2010 (tj. 2 třídy s celodenním provozem) se skutečně realizovaným provozem tříd. Z písemných záznamů v třídní knize I. třídy prokazatelně vyplývá, že tato třída od 1. září 2010 neposkytuje vzdělávání v odpoledním bloku, nejsou v ní vykazovány ani počty dětí. Ty jsou na odpolední program spojovány s II. třídou. Této zjištěné skutečnosti odpovídá i rozpis přímé pedagogické činnosti, dle kterého působí souběžně dopoledne ve dvou třídách dvě učitelky a jedna odpoledne.

ZŠ má pro naplňování ŠVP ZV dobré personální předpoklady. Ředitel vytváří učitelům příznivé podmínky pro jejich další vzdělávání. Preferuje a organizuje vzdělávání přímo ve škole pro celý kolektiv. Začínající pedagogové jsou podporováni uvádějícími učiteli. Naopak MŠ má pro naplňování ŠVP PV poddimenzované personální podmínky. Předpoklady MŠ ke vzdělávání, jeho organizace, bezpečnost a ochrana zdraví dětí jsou stávajícím stavem ohroženy. Průměrný počet dětí činí na jednu učitelku 15, což převyšuje krajský normativ (12,90) i celorepublikový průměr (12,29). MŠ využívá z přiděleného normativního počtu pedagogických pracovníků (3,45) pouze 2,85. Nízký počet učitelek neumožňuje zajistit jejich souběžné působení ve třídách ve prospěch účinné podpory individuálního rozvoje osobnosti dítěte. Není dobrým předpokladem pro zajištění kvalitního vzdělávání dětí. Začínající učitelce není poskytována podpora uvádějící učitelky. Nedostatky byly zjištěny v neefektivním rozvržení přímé pedagogické činnosti učitelek vzhledem k nastavené organizaci pedagogického procesu. Ve sledovaném období 3 let bylo v oblasti vzdělávání učitelek MŠ čerpáno malé množství finančních prostředků.

Materiální podmínky v ZŠ jsou velmi dobré. Zajišťují bezpečné prostředí pro vzdělávání žáků. Žáci se vzdělávají v prostorných kmenových třídách a odborných učebnách, které jsou kvalitně zařízené potřebnými učebními pomůckami (např. výpočetní technikou, obrazovým materiálem, interaktivní tabulí). Veškeré vybavení je velmi dobře udržované. Žákovský nábytek umožňuje zdravé sezení. Pro pořádání vzdělávacích a kulturních akcí využívá škola prostorný sál. Prostředí je čisté a vkusně vyzdobené žákovskými pracemi. Naopak pro realizaci ŠVP PV nemá MŠ dobré materiální předpoklady. Nepříznivě ovlivňují kvalitu poskytovaného vzdělávání. Nejsou dobrou motivační pobídkou k rozvoji všestranných aktivit dětí. V jedné třídě není dostatečně zajištěno bezpečné prostředí pro vzdělávání. Její prostorové podmínky nejsou v souladu s vyhláškou č. 343/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz

zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně v ní stanovila kapacitu pro 11 dětí, v době inspekce byla překročena o 10 dětí (cca o 91 %). Rizikem jsou i nezakryté radiátory (porušení ustanovení § 29 odst. 2 školského zákona). Stávající samostatná ložnice, která slouží pro odpočinek dětí z obou tříd, nedodrжуje svou plochou požadavek na velikost prostoru na 1 lehátko (nejméně 1,7 m²) a na 1 dítě (nejméně 3 m²), což je v rozporu s ustanovením § 4 odst. 1 vyhlášky č. 343/2009 Sb. MŠ nemá v pořádku lékárníčku pro poskytnutí první pomoci, její obsah je zastaralý. Nasměrování finančních prostředků do oblasti pořizování učebních pomůcek v MŠ bylo ve sledovaném období 3 let nedostatečné.

Škola ve sledovaném období v letech 2008 až 2010 využívala pro svoji činnost více zdrojů financování (např. státní rozpočet, rozvojové projekty vypisované MŠMT, příspěvek od zřizovatele na provoz, doplňkovou činnost). Dostupné finanční zdroje umožňují úspěšně naplňovat školní vzdělávací programy.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení a školským zákonem. Dodrжуje podmínky k přijímání žáků a dětí ke vzdělávání podle příslušných právních předpisů. Hospodařila s finančními prostředky, které jí umožňují naplňování školních vzdělávacích programů.

Ve škole bylo porušeno několik zákonných norem, byl zjištěn nízký stav dodržování principu legality (viz text). Její řízení je nesystémové (viz text).

Celkové výsledky vzdělávání žáků v ZŠ byly dobré. Uplatňované metody a formy práce podporovaly osobnostní rozvoj žáků. ZŠ má pro naplňování ŠVP ZV vhodné materiální a personální předpoklady. Rizika byla zjištěna ve zpracovaném ŠVP ZV a v organizaci vzdělávání.

Hlavní výsledky vzdělávání v MŠ byly standardní až podprůměrné. Jejich úroveň je ohrožena neefektivní organizací vzdělávání, nesystémovým řízením v rámci celé školy, nekvalitními materiálními předpoklady a rizikovým stavem personálních podmínek.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 31. července 2011 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Jihomoravského inspektorátu, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30. září 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně dne 22. června 2011

(razítko)

Mgr. Jiří Brauner, školní inspektor

Jiří Brauner, v.r.

Mgr. Marie Koutná, školní inspektorka

Marie Koutná, v.r.

Mgr. Jindra Svobodová, školní inspektorka

Jindra Svobodová, v.r.

Mgr. Eva Šefránková, školní inspektorka

Eva Šefránková, v.r.

Mgr. Zdeňka Vladíková, školní inspektorka

Zdeňka Vladíková, v.r.

Ing. Hana Šarounová, kontrolní pracovnice

Hana Šarounová, v.r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Brně dne 23. 6. 2011

(razítko)

Mgr. Václav Princlík, ředitel školy

Václav Princlík, v.r.

Připomínky ředitele školy/školského zařízení

Připomínky nebyly podány.